

400-lecie śmierci
Sebastiana Fabiana
Klonowica (Klonowicza)
Acerna

*Gdy ciałem żyję, duszą rozmyślam o grobie,
Gdy ciałem umrę, wieczność zabezpieczę sobie,
A chociaż zgasnę, Jezus mnie oświeci,
Śmierć będzie zyskiem, gdy życie uleci.*

(Epitańum S.F. Klonowica w Katedrze Lubelskiej,
tłumaczenie J. Detmerskiego)

*Moskwa i Litwa, co dadzą ich kraje,
Wnet do Lublina przywożą gromadnie,
Co tylko w świecie przedawać się daje,
Tutaj wszystkiego dopytasz się snadnie.*

[...]

*W lubelskim mieście zgromadza się wiernie
Płód całej ziemi z bliska i z daleka;
Tutaj nie braknie na starym falernie,
Jest sok z winnicy Węgrzyna i Greka.*

(z „Roxolanii”)

*Ja nie wiem, kto by się więcej kochał w Kochanowskim
Nad cię, zacnej braciej paro, w onym mężu Boskim.
Zwłaszcza tu, w Lubelskim kraju, acz u wszystkich wszędzie
Był w swej cenie Kochanowski, jest i zawsze będzie.*

[...]

*Na mię płacz gościnnym prawem przyszedł, bo tu jaśnie
Zacny poeta gaśnie.*

*W mojej sąsiedzkiej osadzie, w ten zjazd zawołany
Między zacnymi pany.*

(z „Żalów nagrobnych...”)

*Ci, którzy Pospolitą Rzecz na swój pożytek
Obracają i na tym trawią swój wiek wszystek,
I nieprzyjacielowi przedają ojczyznę,
Biorą za nie pieniądze i złotą iściznę:
Ci są marahuzowie ze wszech nasprośniejszy,
Gdyż i zły uczynek ich daleko groźniejszy
Bardzo daleko gruchnie: i wiele tysięcy
Dusz zawodzą, ojczyznę miłą zdradzający.*

(z „Worka Judaszowego”)

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Prezydent Miasta Lublina
Lubelski Oddział Stowarzyszenia Pisarzy Polskich
Wydawnictwo „Norbertinum”
Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN

*Zapraszają na uroczystość uczczenia
czterechsetletniej rocznicy śmierci*

Sebastiana Fabiana Klonowica – Acerna poety, ławnika, wójta, rajcy i burmistrza Królewskiego Miasta Lublina

Czwartek, 29 sierpnia 2002 roku

- 9.00 ogłoszenie obchodów na sesji Rady Miejskiej
- 12.30 Msza Święta w intencji Burmistrza-Poety – kościół Ojców Dominikanów
- 13.30 uroczyste przejście radnych Rady Miejskiej i uczestników uroczystości z Ratusza na Rynek Starego Miasta
- 13.45 złożenie kwiatów przy kamienicy Acerna pod tablicą pamiątkową
- 14.00 okolicznościowe spotkanie w Trybunale Koronnym

Andrzej Pruszkowski (Prezydent Miasta Lublina) – powitanie
dr Józef Zięba (Prezes Lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich) – *„Poeta Burmistrz” – słowo o życiu i twórczości*

Witold Dąbrowski (Brama Grodzka – Teatr NN) fragmenty utworów SF Klonowica

Do Lublina przybył około 1570 r. W 1574 r. rada miasta powierzyła mu stanowisko pisarza miejskiego. Z obowiązków swych wywiązywał się bardzo solidnie. Zyskał powszechny szacunek i zaufanie. Szczególną życzliwością obdarzył go ławnik i miejski wagowy Jan Wiślicki. Obiecał Acernusowi oddać za żonę swoją córkę. W 1580 r. Acernus poślubił córkę Wiślickiego, Agnieszkę, dziedzicząc połowę okazałej, stojącej naprzeciwko ratusza kamienicy, z którą miał w przyszłości – jak i z teściową, a także z żoną – wiele kłopotu.

Pełniąc obowiązki pisarza miejskiego Klonowic po raz pierwszy ujawnił zainteresowania literackie. W 1575 r. opisał pożar miasta.

Pierwszym o ambicjach literackich utworem Acerna był wydany w 1582 r., napisany po łacinie, poemat *Philitron*, dedykowany braciom *Najjaśniejszego stowarzyszenia literackiego królewskiego miasta Lublina* [...], a także całemu gronu literackiemu. Intrygująca jest tu informacja o istnieniu w Lublinie pod koniec XVI wieku Towarzystwa literackiego.

W tym samym roku rajcy lubelscy przyznali mu obywatelstwo miasta. Uzyskanie obywatelstwa otwierało drogę do ubiegania się o coraz wyższe stanowiska i miejskie godności. Już w roku następnym rada miasta powierzyła mu godność ławnika. Było to duże wyróżnienie, gdyż spośród ławników wybierano dożywotnich rajców.

W 1584 r. wydał w Krakowie łaciński poemat *Roxolania*. Rada miasta przyznała mu za ten utwór nagrodę literacką w wysokości 10 florenów. W sierpniu tego roku poeta był świadkiem śmierci Jana Kochanowskiego. Głęboko przeżył to wydarzenie. Poruszony napisał cykl trzynastu elegii zatytułowany: *Żale nagrobne* [...].

W tym czasie nawiązał kontakt i zaprzyjaźnił się z opatem klasztoru benedyktynów w Sieciechowie, ks. bpem Biskupem Józefem Wereszczyńskim, któremu przekładał na łacinę przemówienia i kazania, przetłumaczył też na język polski regułę św. Benedykta. Za te prace i usługi prawnicze świadczone klasztorowi otrzymał w dzierżawę dziesięć łanów. Biskup postarał się o przyznanie Klonowicowi urzędu wójta Psar.

Drugim poważnym sukcesem autora *Żalów nagrobnych* [...] było nawiązanie bliskich stosunków, może nawet przyjaźni, z kanclerzem Janem Zamoyskim, który zaproponował poecie w 1589 r. posadę nauczyciela i arendarza zamojskiej szkoły. Na służbie u Kanclerza pozostawał Klonowic przez dwa i pół roku.

Prawie bezpośrednio po zakończeniu pracy w Zamościu rajcy lubelscy powierzyli mu stanowisko wójta, do którego należały sądy. W r. 1594 został wybrany dożywotnim rajcą. Spośród rajców wybierano kwartalnych burmistrzów – Klonowic był czterokrotnie kwartalnym burmistrzem.

W 1589 r. ukazał się wydany w Krakowie napisany po polsku *Flis*, a w 1600 r. *Worek Judaszów*. Za ukoronowanie pracy twórczej zapewne uważał Klonowic najobszerniejszy swój utwór *Victoria deorum*, napisany po łacinie i przeznaczony dla ludzi uczonych.

Klonowic zmarł 29 sierpnia 1602 r. w Lublinie. Jako rajca został pochowany w lubelskiej farze. Jego kuzyn, Sebastian Kajek, ufundował pamiątkową tablicę, która po